

Camí cap al centenari (2): la missió de l'Opus Dei en la meditació personal i en la predicació de sant Josepmaria

Aquest segon article de la sèrie de preparació al centenari intenta aprofundir en la finalitat i la missió de l'Opus Dei a partir de la meditació personal i dels ensenyaments del seu fundador.

06/02/2025

Després d'anys de conjectures, oracions i esperances, el 2 d'octubre del 1928 sant Josepmaria *va veure* el que Déu li demanava. La força sobrenatural d'aquell moment va omplir tota la seva vida, il·luminant el seu camí d'una manera profunda i determinant, sense anul·lar en absolut la seva llibertat, sinó més aviat confirmant-la en la missió que va acceptar amb entrega plena. Fins aleshores —així ho deia—, no sabia el que Déu volia d'ell. Ara, per fi, comprèn que Déu li demana que difongui una manera d'entendre la cerca de la santedat al món, una manera que privilegiï la vida ordinària i el treball humà, que promogui el compromís apostòlic i coherent dels laics. Declararà que aquest missatge, del qual a partir de

llavors se sent portador, és tan antic i tan nou com l'Evangelí.

«Vaig rebre la il·luminació sobre tota l'Obra mentre llegia aquells papers. Commogut em vaig agenollar — estava sol a la meva habitació, entre conversa i conversa—, vaig donar gràcies al Senyor, i recordo amb emoció el toc de les campanes de la parròquia de N. Sra. de los Ángeles (...). Vaig recopilar amb alguna unitat les notes soltes, que fins aleshores estava prenent» (*Apunts íntims*, núm. 306).

Quan sant Josepmaria *va veure* aquesta voluntat de Déu, va buscar si ja existia alguna fundació dedicada a aquesta missió o si, en canvi, l'havia d'emprendre ell. També li va suposar temps discernir qui l'havia d'integrar: si només homes o també dones, si hi inclouria sacerdots i de quina manera, amb quina estructura canònica i amb quina mena de

compromís. Es podria dir, potser exagerant una mica, que el 2 d'octubre del 1928 sant Josepmaria va decidir fermament *ser de l'Opus Dei* i *ser Opus Dei*, sense saber encara, en *tots* els seus detalls, què era l'Opus Dei. Va ser un temps de gestació, comparable al d'una mare que porta en el seu si una criatura nova, a la qual estima i amb la qual dialoga, però el rostre i el color d'ulls de la qual encara no ha vist.

Entendre a poc a poc en què consistia aquest camí, quin era el rostre de la nova criatura que venia al món i parlar-ne amb Déu no és res més que la mateixa vida interior de sant Josepmaria en aquells anys. L'Opus Dei va prenent forma en la seva vida espiritual, en la seva relació amb Déu, en la seva oració i mortificació. Comença a delinear-ne les finalitats, assenyalant també de tant en tant els mitjans per assolir-les. Aprofundir en la missió de l'Opus Dei, i identificar-

ne així el carisma, significa conèixer i posar en relació entre elles les diferents finalitats que sant Josepmaria medita i comenta. Això només es pot fer endinsant-se en la vida íntima del fundador, amb respecte i gratitud a Déu. Aquest és l'itinerari delineat per la seqüència dels seus *Apunts íntims*, testimonis del seu diàleg personal amb el Senyor, sobre el rerefons del qual es van configurant costums, iniciatives i estils de vida.

Reconciliar la terra amb Déu

Els apunts disponibles en què per primera vegada sembla que es defineixen els objectius d'una nova fundació daten del 1931. Sant Josepmaria esmenta la idea d'estendre el Regne de Crist en tots els ambients, donant glòria a Déu i cooperant en la salvació de les ànimes, probablement en continuïtat

amb l'encíclica de Pius XI *Quas primas* (1925).

«*Christum regnare volumus*”, “*Deo omnis gloria*”, “*Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam*”. Amb aquestes tres frases queden prou indicades les tres finalitats de l’Obra: Regnat efectiu de Crist, tota la glòria de Déu, ànimes» (*Apunts íntims*, núm. 171).

«Finalitats. —Que Crist regni, amb regnat efectiu en la societat. *Regnare Christum volumus*. —Buscar tota la glòria de Déu. *Deo omnis gloria*. —Santificar-se i salvar ànimes: *Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam*» (*Apunts íntims*, núm. 206).

Més que una extensió geogràfica del Regne —tot i que això també és present en cada nova iniciativa que comença—, el fundador sembla particularment interessat en una extensió que inclogui totes les circumstàncies de la vida i totes les professions. Es tracta d’una *missió*

destinada a arribar a tots els àmbits de l'existència humana, especialment la vida quotidiana i el treball. Aquest és precisament el contingut de la *locució divina* —una revelació particular de Déu— del 7 d'agost del 1931:

«Ara comprendrem l'emoció d'aquell pobre sacerdot, que temps enrere va sentir dins de la seva ànima aquesta locució divina: *et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum* (Jn 12, 32); quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi. Alhora, va veure amb claredat la significació que el Senyor, en aquell moment, volia donar a aquestes paraules de l'Esriptura: cal posar Crist al capdamunt de totes les activitats humanes. Va entendre clarament que, amb el treball ordinari en totes les tasques del món, era necessari reconciliar la terra amb Déu, de manera que les coses profanes —fins

i tot sent profanes— es convertissin en sagrades, en consagrades a Déu, finalitat última de totes les coses» (*Carta 3*, núm. 2).

Amb el pas dels anys i la redacció progressiva de les *Cartes*, les *Instruccions* i altres textos, que serviren de base a bona part de la seva predicació, sant Josepmaria va deixar als seus fills el llegat espiritual i intel·lectual d'una nova i consolidada fundació. D'aquesta manera, es van anar explicant millor les finalitats de l'Opus Dei. Són nombrosos els textos en què fa servir el verb *suscitar* i l'atribueix a l'acció de Déu. És l'amor misericordiós de Déu el que ha suscitat l'Opus Dei, i ho ha fet amb finalitats precises: aquests objectius constitueixen el marc de la seva missió.

Hi ha una idea central que pugui resumir aquestes finalitats? Sí, sens dubte, i potser es podria expressar

afirmant que el Senyor va suscitar l'Obra perquè els cristians corrents poguessin conciliar la seva condició laical de ciutadans del món amb una cerca de la santedat i d'una vida espiritual que no els demanés abandonar el món i les seves dinàmiques, resolent així una espècie de conflicte que molts percebien, i que encara avui persisteix. Dit d'una altra manera, Déu va suscitar l'Obra perquè, *obrint els camins divins de la terra*, tothom pogués aspirar a la santedat, a la plenitud de la filiació divina, a través de la vida ordinària, entesa precisament com el lloc del treball ordinari de cadascú.

«En suscitar el Senyor la seva Obra a la terra, ha vingut a resoldre de soca-rel aquest conflicte, dient a molts laics que és precisament al món, en l'exercici del seu treball professional o del seu ofici —en qualsevol tasca humana—, en el compliment dels

seus deures d'estat, on s'han de santificar i ajudar a santificar-se als altres; donant-los per a això un asceticisme, un esperit plenament secular, uns mitjans no ja adaptats, sinó específics per a la seva situació» (*Carta 23*, núm. 18).

«En suscitar en aquests anys la seva Obra, el Senyor ha volgut que mai més es desconeixi o s'oblidi la veritat que tots s'han de santificar, i que a la majoria dels cristians els correspon santificar-se en el món, en el treball ordinari» (*Carta 3*, núm. 2).

«L'Opus Dei ha obert tots els camins divins de la terra a tots els homes — perquè ha fet veure que totes les tasques nobles poden ser ocasió d'una trobada amb Déu, convertint així les tasques humanes en treballs divins» (*Instrucció*, maig del 1935 / 14.IX.1950, núm. 1).

Aquests són els objectius que constitueixen el marc de la *missió* de

l'Opus Dei i en fan un *ferment* dins de l'Església i de la vida dels homes. De manera especial, aquest ferment no és res més que la vida cristiana dels laics que transformen *des de dins*, amb la seva feina, les realitats terrenals, com anys després assenyalarà el Concili Vaticà II (cf. *Lumen gentium*, núm. 31). Així, la nova fundació recorda el que potser s'havia oblidat, aviva el que estava tebi i encén el que s'havia apagat, col·laborant en l'Església i en la seva mateixa missió per obrir nous horitzons, despertar entusiasme i transmetre pau i alegria.

A fi de conèixer com la identitat i la missió de la nova fundació prenen forma en la meditació personal de sant Josepmaria, alguns autors^[1] han destacat la importància de les afirmacions del fundador de l'Obra quan es presenten introduïdes amb *solemnitat* particular per frases programàtiques com: «El Senyor ha

suscitat la seva Obra per...»; «Hem vingut a recordar que...»; «Des del 2 d'octubre del 1928...», etc. No són declaracions circumstancials, o merament il·lustratives, sinó que pertanyen al nucli del missatge predicat i, per tant, al nucli de la missió rebuda per Déu.

«Hem vingut a dir, amb la humilitat de qui se sap pecador i poca cosa — *homo peccator sum* (Lc 5, 8), diem amb Pere—, però amb la fe de qui es deixa guiar per la mà de Déu, que la santedat no és cosa per a privilegiats: que a tots ens crida el Senyor, que de tots espera Amor: de tots, siguin on siguin; de tots, no hi fa res el seu estat, la seva professió o el seu ofici» (*Carta 1, núm. 2*).

«Cal tornar a dir una vegada i una altra que Jesús no s'adreçà a cap grup de privilegiats, sinó que vingué a revelar-nos l'amor universal de Déu. Tots els homes són estimats de

Déu, de tots n'espera amor. De tots, siguin quines siguin llurs condicions personals, llur posició social, llur professió o ofici» (*És Crist que passa*, núm. 110).

En aquestes cites programàtiques, el paper del treball dels fidels cristians comuns sempre apareix, directament o indirectament, com un lloc de trobada amb Déu, com una oportunitat per a l'exercici de les virtuts, com una ocasió per a l'apostolat i el bon exemple; en substància, el treball apareix com a allò que fa possible la cerca de la santedat *al mig del món*.

«En suscitar en aquests anys la seva Obra, el Senyor ha volgut que mai més es desconeixi o s'oblidi la veritat que tots s'han de santificar, i que a la majoria dels cristians els correspon santificar-se en el món, en el treball ordinari. Per això, mentre hi hagi homes a la terra, existirà l'Obra.

Sempre es produirà aquest fenomen: que hi hagi persones de totes les professions i oficis que busquin la santedat en el seu estat, en aquesta professió o en aquest ofici seu, sent ànimes contemplatives enmig del carrer» (*Carta 3*, núm. 92).

Gràcies a aquests llums, sant Josepmaria sembla que contempla, com una gran tasca per fer, l'objectiu d'ordenar el món a Déu; més encara, de reordenar-lo, perquè està sotmès al pecat d'Adam i als nostres pecats. Ho veu com un objectiu realista, no utòpic, com una meta elevada i futura, però certament capaç de motivar i sostenir un compromís real de vida.

«Això és realitzable, no és cap somni inútil. Si els homes ens decidíssim a albergar en els nostres cors l'amor de Déu! Crist, Senyor Nostre, fou crucificat i, de la Creu redimí el món i restablí la pau entre Déu i els

homes. Jesucrist recorda a tothom: *et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum* (Jn 12, 32), si vosaltres em poseu al cim de totes les activitats de la terra, complint el deure de cada moment, i sou el meu testimoni tant en les coses que semblen grans com en les que semblen petites, *omnia traham ad meipsum*, tot ho atrauré cap a mi. El meu regne entre vosaltres serà una realitat! [...] Abraçar la fe cristiana és comprometre's a continuar entre les criatures la missió de Jesús. Hem de ser, cada un de nosaltres, *alter Christus, ipse Christus*, un altre Crist, el mateix Crist. Solament així podrem escometre aquesta empresa gran, immensa, interminable: santificar des de dins totes les estructures temporals, tot portant-hi el llevat de la Redempció» (*És Crist que passa*, núm. 183).

La missió de l'Opus Dei entra així directament, i no de manera obliqua,

en la missió de l'Església de Jesucrist, llevat en mig dels pobles, perquè el Regne de Déu, *ja present*, però *encara no* realitzat plenament, s'estengui per tota la terra. Aquesta és precisament la missió del Fill, eternitzada en la història per l'Esperit i confiada a la seva Església: recapitular, reconciliar, reordenar totes les coses, tornant el món al Pare, al Fill, per l'Esperit. Una visió explícitament transmesa per sant Pau i sant Joan, però present a tot el Nou Testament i preparada per l'Antic.

«Vol el Senyor que siguem nosaltres, els cristians —perquè tenim la responsabilitat sobrenatural de cooperar amb el poder de Déu, ja que Ell així ho ha disposat en la seva misericòrdia infinita—, els qui intentem restablir l'ordre trencat i tornar a les estructures temporals, a totes les nacions, la seva funció natural d'instrument per al progrés

de la humanitat, i la seva funció sobrenatural de mitjà per arribar a Déu, per a la Redempció: *venit enim Filius hominis* —i nosaltres hem de seguir els vestigis del Senyor— *salvare quod perierat* (Mt 18, 11)» (Carta 12, núm. 19).

Missió *particular* dins d'una missió *general*

Una vegada concebuda la missió de l'Opus Dei com a participació en la missió del Fill de recapitular i reconciliar totes les coses — especialment a través del treball, *polleguera* de la mateixa santedat—, es comprèn que sant Josepmaria insistís en la seva predicació —guiat per una inspiració divina— en certs punts essencials. Entre d'altres, el *sentit de la filiació divina*, sense la qual aquesta participació no seria possible; després, la *importància del Baptisme*, per la dignitat que atorga i les tasques a les quals capacita, com

a sagrament que segella aquesta filiació en l'Esperit; després, la *centralitat de la santa Missa*, en què el Fill duu a terme la reconciliació del món amb Déu, duta a terme per sempre en la creu, i *la humilitat*, com a condició indispensable per regnar amb Crist en el servei, perquè la lògica de la redempció consisteix a cancel·lar la prevaricació orgullosa d'Adam amb l'obediència de l'humil servent de Jahvè.

La finalitat de la nova fundació té una necessària dimensió apostòlica, perquè és part del *dinamisme de la missió del Fill*, que l'Esperit Sant prolonga en la història i en l'Església. Es comprèn llavors per què sant Josepmaria va insistir tant, des del primer moment, en la tasca d'evangelització que s'exigia als membres que s'incorporaven a l'Obra i en la responsabilitat que això comportava: tots estan cridats a ser apòstols.

La missió de l'Opus Dei es configura així com una missió *particular* dins de la missió *general* de l'Església. L'Obra coopera en la missió confiada a tota l'Església —fer realitat el Regne, cridant tots els homes i dones a la santedat— mitjançant una llum particular: fer que aquesta crida es pugui fer *en el context* del treball i de les activitats ordinàries, i que la realització del Regne es dugui a terme *a través d'aquesta* tasca.

«Filles i fills meus —com a part de la providència de Déu en la cura de la seva Església Santa i en la conservació de l'esperit de l'Evangelí —, des del 2 d'octubre del 1928, el Senyor ha encomanat a l'Opus Dei la tasca de fer ben patent, de recordar a totes les ànimes, amb l'exemple de la vostra vida i amb la paraula, que existeix una crida universal a la perfecció cristiana i que és possible seguir-la. [...] Déu es vol servir de la vostra santedat personal, buscada

segons l'esperit de l'Obra, per ensenyar a tothom, d'una manera peculiar i senzilla, el que ja vosaltres bé sabeu: que tots els fidels, incorporats a Crist pel baptisme, estan cridats a buscar la plenitud de vida cristiana. El Senyor ens vol instruments seus, per recordar pràcticament —vivint-ho també— que la crida a la santedat és universal en concret i no exclusiva d'uns quants, ni d'un estat de vida determinat, ni condicionada en general per l'abandonament del món: que qualsevol treball, qualsevol professió, pot ser camí de santedat i mitjà d'apostolat» (*Carta 6*, núm. 25-26).

Fins i tot dins de la missió de promoure l'espiritualitat dels laics, que certament és tasca de tota l'Església i no només de l'Opus Dei, la nova fundació inspirada per Déu conserva la seva missió particular,

que gira de nou entorn del treball santificador i santificat.

«Dins de l'espiritualitat laical, la peculiar fisonomia espiritual, ascètica, de l'Obra aporta una idea, fills meus, que és important destacar. Us he dit infinitat de vegades, des del 1928, que el treball és per a nosaltres l'eix al voltant del qual ha de girar tot el nostre afany per aconseguir la perfecció cristiana. En buscar al mig del món la perfecció cristiana, cadascun de nosaltres ha de buscar també necessàriament la perfecció humana, en la seva labor professional. I, ahora, aquest treball professional és l'eix al voltant del qual gira tot el nostre afany apostòlic» (*Carta 31, núm. 10*).

En tractar-se d'una missió particular dins d'una missió general, les persones que participen en aquesta nova fundació fan servir els mitjans amb què l'Església té cura de la vida

cristiana dels seus fills, i que lògicament també altres realitats eclesials prediquen i practiquen: vida d'oració, recepció freqüent dels sagraments, zel evangelitzador, promoció de la família cristiana, difusió dels ensenyaments del Magisteri, etc. Aquests mitjans — necessaris per viure i actuar a l'Església— no fan supèrflua la missió peculiar de l'Opus Dei. Tot i que són essencials per a la salvació, l'Opus Dei hi afegeix un enfocament particular: s'esforça per orientar aquests mitjans cap a la santificació dels seus membres a través del seu treball, fent-los apòstols que intenten dirigir les estructures terrenals cap a Déu. Tot i que en principi tots els fidels batejats estan cridats a complir aquesta missió al mig del món, la tasca particular de l'Opus Dei és il·luminar aquest camí, encenent en ells el llum que permeti recórrer-lo. Aquesta és la imatge volguda per sant Josep maria: la del fanal apagat,

col·locat al mig del carrer, que torna a fer llum com ho ha de fer.

Dit d'una altra manera, per promoure mitjans ja habituals per a la santificació de la vida cristiana *no hi hauria necessitat* de suscitar l'Opus Dei. Aquests mitjans també són presents en l'Opus Dei, però, com a tals, no justificarien la seva missió. Per dur-la a terme cal que, juntament amb aquests mitjans, es proporcioni una formació espiritual, intel·lectual i apostòlica adequada per transformar el món i reconciliar-lo amb Déu a través del treball i de les tasques ordinàries, per posar Crist al capdamunt de totes les activitats humanes, complint el deure de cada moment i sent testimonis del Senyor (cf. *És Crist que passa*, núm. 183). Posar en pràctica els mitjans de vida cristiana sense comprometre's a tot això no seria suficient per ser part de la nova Obra que sant Josepmaria va voler començar. Per això, molts dels

seus ensenyaments se centraven en la idea que per ser de l'Opus Dei no n'hi ha prou amb ser bo, sinó que cal esforçar-se per treballar bé.

«El treball professional —sigui quin sigui— es converteix en un canelobre que il·lumina els vostres col·legues i amics. Per això acostumo a repetir als qui s'incorporen a l'Opus Dei, i la meva afirmació val per a tots els qui m'escolteu: què m'importa que em diguin que en tal és un bon fill meu —un bon cristià—, però un mal sabater! Si no s'esforça per aprendre bé l'ofici, o bé per executar-lo amb cura, no podrà santificar-lo ni oferir-lo al Senyor; i la santificació del treball ordinari constitueix com si diguéssim la polleguera de la veritable espiritualitat per als qui —immergits en les realitats temporals— estem decidits a tractar Déu»
(*Amics de Déu*, núm. 61).

Al llarg dels articles següents veurem com aquesta especificitat, que identifica la missió de l'Opus Dei en l'Església, era i és present en el carisma atorgat per Déu a sant Josepmaria, i desenvoluparem també com entenia ell el concepte de *treball ordinari*, amb les seves innombrables aplicacions en la vida quotidiana.

[¹] Cf. Antonio Aranda, *El hecho teológico y pastoral del Opus Dei*, Eunsa, 2021.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/cami-al-centenari-2-la-missio-de-lopus-dei-en-la-meditacio-personal-i-en-la-predicacio-de-sant-josepmaria/> (03/04/2025)